

PAMÄTNÝ DEŇ SMRTI BOŽIEHO SLUHU
BISKUPA JÁNA VOJTAŠŠÁKA
ZÁKAMENNÉ 3. AUGUST 2019

9.30

fatimská pobožnosť

10.30

slávnostná svätá omša
celebruje a káže:

J. E. Jozef kardinál Tomko

v priamom prenose **Rádio Lumen**, po sv. omši bude prezentácia filmového dokumentu **o Božom sluhovi biskupovi Jánovi Vojtaššákovi** (režiséri: Alberto di Giglio, Luigi Bonsechi, kameraman Cesare Bastelli)

LúKa vychádza s pravidelnosťou každý týždeň pre vnútornú potrebu celej farnosti Lúčky. Redakčná rada: Peter Petrek, farár 0905 694 717, petrekp@gmail.com, Jozef Hazucha, jojohazucha@gmail.com **LúKu si môžete čítať aj na výveskách pred kostolom, pri vstupe do ZŠ, vo vestibule hotela Choč i na našej webovej stránke: <https://www.mojakomunita.sk/web/farnost-lucky/luka>**

AD MAIOREM DEI GLORIAM

LúKa

29/2019

Týždenník pre vnútornú potrebu farnosti Lúčky
s filiálkou Kalameny.

Dobrovoľný príspevok 0,20€

21. júl roku Pána 2019

16. nedeľa v Cezročnom období

História obce Lúčky - 1. časť

Doba kamenná

Liptovská kotlina, najmä jej stredná časť, zvlášť priestor travertínových plošín v blízkosti dnešnej Bešeňovej, sa stala už pred viac ako 100 000 rokmi, teda v strednej fáze staršej doby kamennej (paleolitu), útočiskom pre človeka neandertálskeho typu. Pobyt pračloveka na tomto území nepriamo dokazuje aj nález uhlíkov zo zvyškov ohnísk, ktoré si zakladal pri travertínových kráteroch na Skáli pri Lúčkach.

Travertínové plošiny v Bešeňovej, v Lúčkach a pri Sliačoch využili kmene ľudu tzv. bošáckej skupiny, ktoré tu prenikli na sklonku mladšej doby kamennej - v eneolite.

Výhodným a blízkym zdrojom medi bola stredoslovenská oblasť s prístupnými ložiskami medenej rudy na JZ úpätiach Nízkyh Tatier.

Tieto nerastné zdroje využíval ľud patriaci k okruhu lužickej kultúry. Zachované nálezy, okrem iného aj z Lúčok, svedčia o veľkej remeselnej zručnosti - našli sa tu meče liptovského typu, ozdoby, diadémy, čelenky i pracovné nástroje a náradie (sekerky, nože, kosáky, apod.).

Doba bronzová

Výroba bronzových predmetov si vynútila istú špecializáciu, takže okrem roľníkov, ktorí na terasovitých poličkách pestovali obilniny a strukoviny a chovali domáce zvieratá, vznikli aj skupiny baníkov a zlievačov vyrábajúcich bronzový tovar a skupiny osôb, ktoré sprostredkovali výmenu predmetov s inými oblasťami, čo umožňovali cesty vedúce údoliami riek. Aj Lúčanskou dolinou viedla jedna zo starých

ciest, spájajúca územie stredného Slovenska so severnými oblasťami.

Zaujímavými dokladmi pravekého obchodu sú bronzové depoty - poklady, ktoré boli zapané asi v obave pred nebezpečenstvom. Zvláštny osud mal nález bronzového pokladu, ktorý sa pripisuje Lúčkam. Nález bronzového kotlíka s krížovými držadlami, vedra typu Hajduböszörmény akuzelovitej helmice s cievkovitým násadcom (typ Lúčky) je v našom prostredí výnimočný. Predpokladá sa, že tento depot sa dostal pred stáročiami do Liptova z Potisia hornádskou cestou. V Lúčkach sa tiež našla sekerka s tulajkou a kadlub na odlievanie, ako aj veľká bronzová udica. Všetky nálezy sú uložené v Liptovskom múzeu v Ružomberku.

Doba železná

V mladšej dobe železnej (400 p.n.l. - 0) prenikli do Liptovskej kotliny aj Kelti a výrazne ovplyvnili spôsob života obyvateľstva. Kelti boli nielen vyspelými roľníkmi, ale najmä dobrými remeselníkmi. Okrem dokonalého hrnciarstva ich neoddeliteľnou zásluhou zostáva, že

železo sa ich pričinením stalo u nás bežne používaným kovom.

Výmenný obchod sa dopĺňa peňažným, s čím súvisí aj nález rímskych mincí z Lúčok.

Výrazná zmena v osídlení Liptova nastala po príchode Slovanov počas tzv. sťahovania národov. Slovanské obyvateľstvo bolo ekonomicky zamerané najmä na poľnohospodársku pôdu a postupne osídľovalo najvýhodnejšie plochy. Celkovo však bolo slovanské osídlenie Liptova veľmi riedke, čo bolo ovplyvnené aj hustým zalesnením tohto územia.

V 11. storočí bolo celé územie Slovenska začlenené do uhorského štátu. Liptov patrilo do Zvolenského komitátu, ale z hľadiska cirkevnej organizácie do hontianskeho archidiakonátu. V prvej pol. 13. stor. bol na strategickom mieste na vrchu Sestrč vybudovaný hrad Liptov, o ktorom je prvá písomná zmienka z r. 1262. Spôčiatku mal predovšetkým vojenskú funkciu, pretože bol strážnym hradom nad starou cestou vedúcou Lúčanskou dolinou cez Staré vráta na Oravu a do Poľska. Vybudovanie hradu Liptov prispelo aj k procesu ďalšieho osídľovania a dosídľovania okolia. V pôvodnom teplianskom chotári (dnešná Liptovská Teplá) vznikla aj obec Lúčky. Prvá písomná zmienka o Lúčkach je z r. 1287 v predikáte Dionýza z Lúčok (Dionysius de Luchk). O existencii Lúčok sa neskôr dozvedáme v súvislosti s ponosami obyvateľov, ktorí sa museli zúčastňovať na opevňovacích prácach na hrade Liptov.

Keď sa v r. 1474 zmocnil hradu Matej Korvín, dal ho zbúrať a jeho panstvo prešlo pod správu hradu Likava.

Okolo r. 1550 sa v Lúčkach, podobne ako v iných horských dedinách, usadili valašské rodiny, ktoré tam dal priviesť vtedajší zemepán, aby boli využité aj pasienky a hole. V tom čase bolo v Lúčkach evidovaných 8 usadlostí.

V r. 1600 bolo v Lúčkach obývaných 17 sedliackych domov a bol tu aj mlyn. Podľa urbára z r. 1770 bolo v Lúčkach 75 domácností s 3/8 poddanským gruntom a lúkami na 3 koscov.

V písomnostiach z konca 18. stor. sú zaznamenané tieto priezviská obyvateľov Lúčok: Za-

char, Čupaňa, Pavelka, Šavrnoch, Kováč, Jandura, Murín, Ševc, Ulik, Bobček, Baďo, Slivka, Pecho, Masár, Dúbravec, Fliega, Pšenko, Bursa, Mráz, Buzák, Brčík, Salák, Mrva, Černák, Strnisko, Veseliak, Fula, Halička, Michal, Húšťava, Pažitka, Drobúl, Hrbček, Vrzgula.

Okrem poľnohospodárstva sa obyvatelia Lúčok zaoberali pastierstvom a salašníctvom, čo sa prejavilo aj v obecnom znaku. Na odtlačku pečiatidla, ktoré sa zachovalo na písomnosti z r. 1766 s kruhopisom + Sigil. Pagi Lvczka + (Sigillum pagi Lučka) je motív: baran v kroví.

Okolité lesy poskytovali dobrú základňu pre drevorubačstvo a s ním súvisiace pltníctvo. Stretávame sa tu aj s výrobou šindľov, dreveného riadu, ako aj s domácou výrobou plátna a súkna.

Po zrušení poddanstva v r. 1848 prešla do vlastníctva poddaných urbárska pôda (extravilán a intravilán urbárskych usadlostí). K majetkoprávnemu usporiadaniu pôdohospodárskych pomerov v Lúčkach došlo až 30. marca 1885 formou zmluvy medzi panstvom Likava a bývalými poddanými. Celková výmera pôdneho fondu r. 1895 činila 4064 katastrálnych jutár (1 katastrálne jutro - 0,58 ha). Z tohto množstva poľnohospodárska pôda predstavovala 1989 a lesná pôda 2075 katastrálnych jutár. Z poľnohospodárskej pôdy tvorila orná pôda 19 %, lúky 36 % a pasienky 45 %. V tom čase bolo v obci 163 hospodárstiev.

V r. 1900 bolo v obci 531 ekonomicky činných obyvateľov, z nich bolo 54 % výlučne činných v poľnohospodárstve. Vlastníkov pôdy bolo 162.

So začiatkom chovu včiel sa stretávame koncom 18. stor., na konci 19. stor. bolo v Lúčkach 62 včelstiev.

Od šesťdesiatych rokov 19. stor., keď sa v Liptovskej župe začala propagačná akcia pestovania ovocných stromov, začali aj v Lúčkach pribúdať ovocné stromy a kry a koncom 19. stor. ich v obci bolo 1021 ks.

Zdroj: **obec-lucky.sk**

Článok spracovala: **Ing. Petra Mihoková**
Pokračovanie v ďalšom čísle Lúčky

LITURGICKÝ PREHĽAD			Čas	Kde	Úmysel
NE	21.7. 2019 Daniel	16. nedeľa v Cezročnom období	8.00	K	na úmysel kňaza
			9.30	L	Roman Milan poďakov. za 50 r. života
PO	22.7. Magdaléna	Svätej Márie Magdalény (sviatok)	17.00 V 18.00	L	na úmysel kňaza
UT	23.7. Olga	Svätej Brigity, reholníčky, patronky Európy (sviatok)	17.00 V 18.00	K	Jaroslav Balko poďakov. za 50 r. života
ST	24.7. Vladimír	Svätého Šarbela Machlúfa, kňaza (ľubov. spomienka)	18.00	L	+ Jozef Likavec a rodičia
ŠT	25.7. Jakub	Svätého Jakuba, apoštola (sviatok)	18.00	K	+ Ignác Balko
PI	26.7. Anna, Hana	Svätých Joachima a Anny, rodičov Panny Márie (spomienka)	18.00	L	za pož rodiny Jurikovej
SO	27.7. Božena	Svätého Gorazda a spoloč- níkov (spomienka)	8.30	L	za rodákov z Lúčok
NE	28.7. 2019 Krištof	17. nedeľa v Cezročnom období	8.00	K	za veriacich
			9.30	L	+ Jozef Salák

K – Kalameny L – Lúčky V – mariánske večeradlo

V sobotu 27.7.2019 prosíme upratať kostol v Lúčkach tieto rodiny: Močáryová č. 34, Zacharová č. 39, Ševcová č. 41, Salvová č. 48, Ševcová č. 49, Haličková č. 50, Barošová č. 53, Jandurová č. 58, Ševcová č. 56. **Kostol v Kalameno** tieto rodiny: Mrvová č. 13, Kršková č. 17, Uhrinová č. 129, Buzáková č. 18.

Lúčanské letné hry
Obec Lúčky Vás pozýva dňa 27. júla 2019 do amfiteátra Markušky prežiť príjemné popoludnie pod názvom „Stretnutie rodákov a priateľov obce Lúčky“

Program:
8:30 hod. Sv. omša za rodákov a priateľov obce Lúčok
9:00 hod. Príprava a varenie gulášu
10:00 hod. Dopoledňanie pre deti (rôzne súťaže atrakcie)
14:00 hod. Stretnutie rodákov obce Lúčky

- Prezentácia vystúpení a scénok od najmenších po staršie generácie (ZŠ s MŠ, JDS, Folklor, Lúčanskí hudci, Hudobná skupina Pálenica, hudobná skupina ORJÓN a hostia, vystúpenia i jednotlivci)
- Tombola (ceny od Lúčanských tvorcov – umelcov)
- Vstupy hostí
- Vídeá prezentujúce našu obec

21:00 hod. Lúčanská veselica (do tanca bude hrať hud. skupina ORJÓN so živými vstupmi hud. skupiny Pálenica)

Sponzori